

**Usporedna analiza poslovanja poduzetnika
Primorsko-goranske županije, Jadranske
Hrvatske i Republike Hrvatske
2014.-2017.**

**Usporedna analiza poslovanja poduzetnika
Primorsko-goranske županije, Jadranske
Hrvatske i Republike Hrvatske
2014.-2017.**

Autori:

Borna Debelić

Iva Štifanić – Debelić

Lucija Kuzminski

Tina Đurišić

Sadržaj:

1.	UVODNE I METODOLOŠKE POSTAVKE	2
2.	PODUZETNIŠTVO U REPUBLICI HRVATSKOJ, JADRANSKOJ HRVATSKOJ I PRIMORSKO – GORANSKOJ ŽUPANIJI - STANJE	3
3.	KOMPARACIJA REZULTATA PODUZETNIŠTVA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE SA REZULTATIMA JADRANSKE HRVATSKE I REPUBLIKE HRVATSKE	5
3.1.	POKAZATELJI PRIVLAČNOSTI PODUZETNIŠTVA	6
3.1.1.	Broj subjekata	6
3.1.2.	Neto financijski rezultat	8
3.1.3.	Pokazatelj odnosa ulaganja u dugotrajnu imovinu i prihoda koji se ostvaruju	10
3.1.4.	Broj poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika	11
3.1.5.	Broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika	12
3.1.6.	Broj zaposlenih po poduzetniku	13
3.1.7.	Prosječna mjesečna neto plaća	14
3.2.	POKAZATELJI POSLOVNE SPOSOBNOSTI PODUZETNIŠTVA	16
3.2.1.	Udio izvoza u ukupnim prihodima	16
3.2.2.	Ekonomičnost ukupnog poslovanja	17
3.2.3.	Povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu	18
3.2.4.	Produktivnost po zaposlenom	19
3.2.5.	Ulaganje po zaposlenom	20
3.2.6.	Neto profitna marža	21
4.	ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	22

1. UVODNE I METODOLOŠKE POSTAVKE

Usporedna analiza je kreirana kao skraćena analiza odabirom sadržaja iz nekoliko analiza – Analize rezultata poslovanja poduzetnika u Primorsko-goranskoj županiji za 2014-2017. godinu, Analize rezultata poslovanja poduzetnika na razini Jadranske i Kontinentalne Hrvatske, te na razini cijele Republike Hrvatske za 2014-2017. godinu, a koje izrađuje FINA iz godišnjih financijskih izvještaja. Nadalje, u analizi su korišteni i sadržaji Strukturne analize uspješnosti malog i srednjeg poduzetništva Primorsko-goranske županije 2013.-2015. godine i Usporedne analize poslovanja poduzetnika Primorsko-goranske županije, Jadranske Hrvatske i Republike Hrvatske u 2015. godini, a koje je izradio ovaj ured za potrebe Primorsko-goranske županije, te sadržaji Analize zaposlenosti i rada koje provodi DZS na temelju redovnih anketnih upitnika na godišnjoj razini te drugih izvora.

Opći cilj Usporedne analize je dugoročno pružanje doprinosa sustavu upravljanja razvojem Primorsko-goranske županije kroz praćenje i evaluaciju rezultata poslovanja poduzetnika na razini Županije, Jadranske Hrvatske i na razini Republike Hrvatske.

Usporedna analiza pruža informacije o broju subjekata, radno sposobnom stanovništvu, ukupnim prihodima, ukupnim rashodima, neto financijskom rezultatu, izvozu, investicijama, prosječnim mjesečnim plaćama, te produktivnosti i ekonomičnosti.

Pri izradi i korištenju ove Analize treba uzeti u obzir objektivno ograničenje iskazivanja financijskih rezultata u Republici Hrvatskoj. Ovom su analizom obuhvaćene pravne osobe i obrtnici koji su obveznici poreza na dobit i koji su obveznici podnošenja godišnjih financijskih izvještaja u Registar godišnjih financijskih izvještaja FINA-i. Unutar javno objavljenih analiza nisu uključeni obveznici poreza na dohodak. Navedeno ograničenje ne umanjuje analitičku vrijednost ove Analize iz razloga što ista daje uvid u regionalnu razvijenost Primorsko-goranske županije izraženu financijskim ostvarenjima poduzetnika Primorsko-goranske županije i kao takva može poslužiti kao polazna podloga istraživanja kvantitativne i kvalitativne dinamike razvoja učinaka županijskog, regionalnog i cjelokupnog poduzetništva u Republici Hrvatskoj. Također, kao ograničenje treba se navesti i podatak o radno sposobnom stanovništvu na razini Republike Hrvatske, Jadranske Hrvatske i Primorsko-goranske županije. Naime, u Usporednoj analizi korišten je podatak o radno sposobnom stanovništvu u Republici Hrvatskoj i Jadranskoj Hrvatskoj koji datira iz prvog tromjesečja 2014., 2015. i 2016. godine, a koji prikuplja DZS. Podatak o radno sposobnom stanovništvu Primorsko-goranske županije izračunat je po logici jednake distribucije radno sposobnog stanovništva unutar Jadranske Hrvatske uzimajući u obzir broj stanovnika.

U provedenoj su usporednoj analizi, obuhvaćene:

- Analiza ostvarenja ukupnih prihoda,
- Analiza ostvarene i ukupne dobiti iz djelatnosti,
- Analiza investicijske aktivnosti,
- Analiza produktivnosti rada,
- Analiza vanjskotrgovinske komponente i međunarodne razmjene.

Usporedna analiza sastoji se od više radnih cjelina. Ista počinje prikazom stanja gospodarstva u Republici Hrvatskoj, Jadranskoj Hrvatskoj i Primorsko-goranskoj županiji. Nastavno na stanje gospodarstva iskazani su pokazatelji privlačnosti poduzetništva i pokazatelji sposobnosti poduzetništva, a u završnom djelu izložena su zaključna razmatranja tematskih područja i prezentiranih cjelina.

2. PODUZETNIŠTVO U REPUBLICI HRVATSKOJ, JADRANSKOJ HRVATSKOJ I PRIMORSKO – GORANSKOJ ŽUPANIJI - STANJE

Hrvatsko je gospodarstvo u 2015. godini izašlo iz sedmogodišnje recesije. Tijekom recesije, zabilježen je pad ekonomske aktivnosti koji je doveo do produbljivanja društveno – gospodarskih razlika i razvojnih mogućnosti u različitim dijelovima zemlje te među različitim društvenim skupinama. Realni BDP se u razdoblju između 2008. i 2014. godine smanjio za više od 12%, a nezaposlenost se povećala s manje od 9% na više od 17%.

U 2016. i 2017. godini stanje se bitno popravlja. Realni BDP je u 2015. godini ostvario rast od 1,6%, u 2016. godini rast od 3,2% i u 2017. godini rast od 2,8%, odnosno u prosjeku se povećao za oko 2,53% godišnje. Nezaposlenost je u 2014. godini iznosila 19,6%, u 2015. godini 17,9%, u 2016. godini 14,8% i u 2017. godini 12,2% što u prosjeku znači smanjenje registrirane stope nezaposlenosti za oko 14,52% godišnje. Gospodarska aktivnost je u 2017. godini povećana za 10,62% u odnosu na 2014. godinu, vanjskotrgovinska razmjena je također rasla te je Hrvatska vratila dio izgubljenih tržišta.

Prema Nomenklaturi prostornih jedinica za statistiku druge razine (NUTS 2), Republika Hrvatska podijeljena je na dvije jedinice – Jadransku i Kontinentalnu Hrvatsku. Od ukupno 21 županije na razini Republike Hrvatske, u Kontinentalnu Hrvatsku potpada 14 županija dok pod Jadransku Hrvatsku potpada 7 županija. Usporedbom županija prema vrijednosti indeksa razvijenosti iz 2017. godine, na razini Jadranske i Kontinentalne Hrvatske, unutar Kontinentalne Hrvatske čak 11 (od ukupno 14) županija spada u potpomognuta područja (I. skupina), sa indeksom razvijenosti nižim od 75% prosjeka Republike Hrvatske. Unutar Jadranske Hrvatske, jedino Ličko-senjska županija spada u potpomognuta područja, dok se preostalih 6 razvrstava u II., III. i IV. skupinu, sa indeksom razvijenosti od 75%-100%, 100% -125%, te indeksom razvijenosti većim od 125% prosjeka Republike Hrvatske.

Indekse razvijenosti županija Jadranske Hrvatske (izuzev Ličko-senjske županije) možemo povezati s njihovim položajem u odnosu na more te iznimno razvijenim turizmom. Naime, turizam u županijama Jadranske Hrvatske glavni je pokretač gospodarskog rasta, uzevši u obzir multiplikativne učinke koje stvara i koji se prelijevaju na ostala gospodarska područja.

Primorsko-goranska županija, čiji su poduzetnici i njihovo poslovanje predmet ove analize, pripada Jadranskoj Hrvatskoj, koja osim same Primorsko-goranske županije broji još 6 županija (Istarska, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-Kninska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska županija). Zajedno svih 7 županija broji 1.441.035 stanovnika.

Prema indeksu razvijenosti iz 2014.-2016. godine, prema postupku ocjenjivanja Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova, Primorsko-goranska županija svrstava se među najrazvijenije županije unutar Hrvatske, na petom je mjestu iza Grada Zagreba, Istarske županije, Dubrovačko-neretvanske i Zagrebačke županije. Vrijednost indeksa razvijenosti u Primorsko-goranskoj županiji iznosi 105,278%

Svoju razvijenost Primorsko-goranska županija može zahvaliti višestoljetnoj tradiciji industrijske proizvodnje (brodogradnja, drvoprerađivački sektor, proizvodnja naftnih derivata, farmaceutskih i ostalih proizvoda, itd.), te turizmu i uslužnom sektoru.

Sve se grane gospodarskih djelatnosti, na razini Republike Hrvatske, ali i Primorsko-goranske županije, susreću sa brojnim razvojnim ograničenjima koja uključuju nedostatak financiranja,

nedostatak investicija, zastarjelost tehnologije, manjak stručnih kadrova kao i nedostatak programskih rješenja.

Pred Republikom Hrvatskom i Primorsko-goranskom županijom je dugoročni izazov povećanja gospodarskog rasta nakon šestogodišnje recesije. Unaprjeđenje proizvodnih procesa, razvoj novih proizvoda i usluga, pronalaženje novih tržišta, uvođenje novih tehnologija i tehnoloških postupaka ključ su doprinosa tržišnoj konkurenciji kako poduzetnika na razini Republike Hrvatske, tako i na razini Primorsko-goranske županije. Mjere za unaprjeđenje poduzetništva moguće je iskazati kroz pokazatelje privlačnosti i sposobnosti poduzetništva, čiji je pregled dan u ovoj analizi.

3. KOMPARACIJA REZULTATA PODUZETNIŠTVA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE SA REZULTATIMA JADRANSKE HRVATSKE I REPUBLIKE HRVATSKE

Temeljni financijski izvještaji pružaju dovoljno informacija za utvrđivanje i objektivnu ocjenu uspješnosti poslovanja poduzetništva. Ovisno o vrsti informacija koju pojedini pokazatelji daju, te njihovoj međusobnoj valorizaciji, moguće je razlikovati dvije skupine pokazatelja: pokazatelji privlačnosti i pokazatelji poslovne sposobnosti poduzetništva. Unutar ove Analize, a s obzirom na opseg dostupnih podataka, biti će prikazani sljedeći pokazatelji:

1. Pokazatelji privlačnosti poduzetništva

- 1.1. Broj subjekata
- 1.2. Neto financijski rezultat
- 1.3. Pokazatelj odnosa ulaganja u dugotrajnu imovinu i prihoda koji se ostvaruju
- 1.4. Broj poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika
- 1.5. Broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika
- 1.6. Broj zaposlenih po poduzetniku
- 1.7. Prosječna mjesečna neto plaća

2. Pokazatelji poslovne sposobnosti poduzetništva

- 2.1. Udio izvoza u ukupnim prihodima
- 2.2. Ekonomičnost ukupnog poslovanja
- 2.3. Povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu
- 2.4. Produktivnost po zaposlenom
- 2.5. Ulaganje po zaposlenom
- 2.6. Neto profitna marža

3.1. POKAZATELJI PRIVLAČNOSTI PODUZETNIŠTVA

3.1.1. Broj subjekata

Prvi pokazatelj koji se analizira unutar ove usporedne analize jest pokazatelj **broja subjekata**. Tako prema podacima FINA-e za razdoblje 2014. – 2017. u Primorsko-goranskoj županiji broj registriranih poduzetnika trajno raste. U 2014. godini registrirano je 9.324 poduzetnika, u 2015. godini 9.436 poduzetnika, u 2016. godini 9.689 poduzetnika, dok je u 2017. godini bilo njih 10.189. Na razini Jadranske Hrvatske kroz navedeno razdoblje broj poduzetnika također trajno raste i uz viši trend porasta nego li u PGŽ. Tako je u 2014. godini registrirano 40.511 poduzetnika, u 2015. godini ih je bilo 41.002, u 2016. godini 43.092, dok ih je u 2017. godini bilo registrirano 44.970. Porast broja registriranih poduzetnika posebno je izražen na razini Republike Hrvatske gdje je u 2014. godini bilo registrirano 104.470 poduzetnika, 2015. godine njih 106.569, a u 2016. godine 114.483 poduzetnika. U 2017. godini bilo je 120.081 registriranih poduzetnika, što je za oko 5% više u odnosu na prethodnu 2016. godinu.

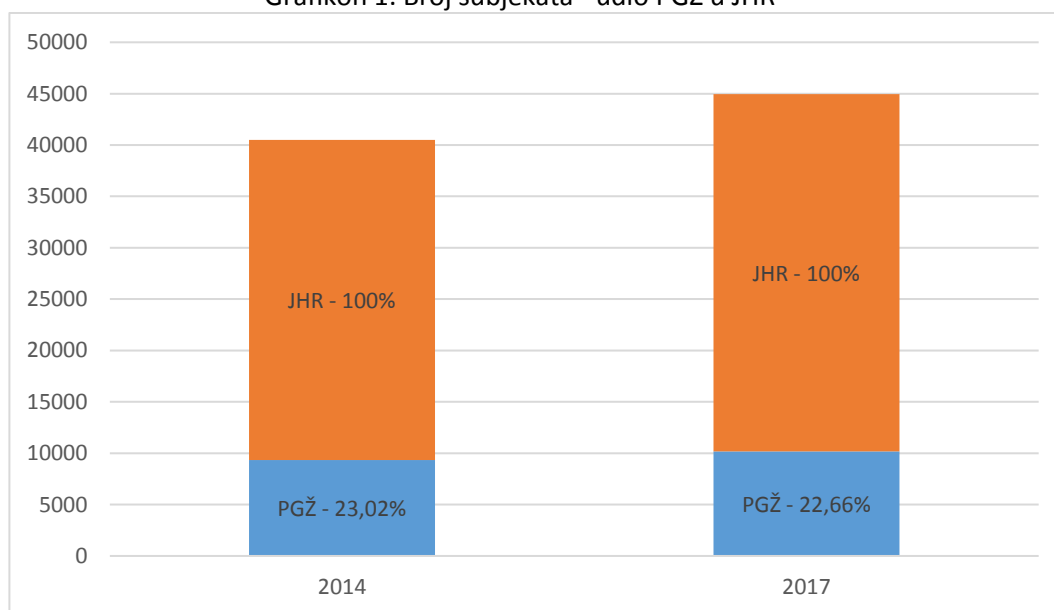
Tablica 1. Broj subjekata

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	9.324	9.436	9.689	10.189
JHR	40.511	41.002	43.092	44.970
RH	104.470	106.569	114.483	120.081

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

U 2014. godini, u ukupnom broju subjekata na razini Jadranske Hrvatske (40.511) Primorsko-goranska županija sudjeluje s 23,02%, dok u 2017. godini u ukupnom broju subjekata Jadranske Hrvatske (44.970) sudjeluje s 22,66%.

Grafikon 1. Broj subjekata - udio PGŽ u JHR

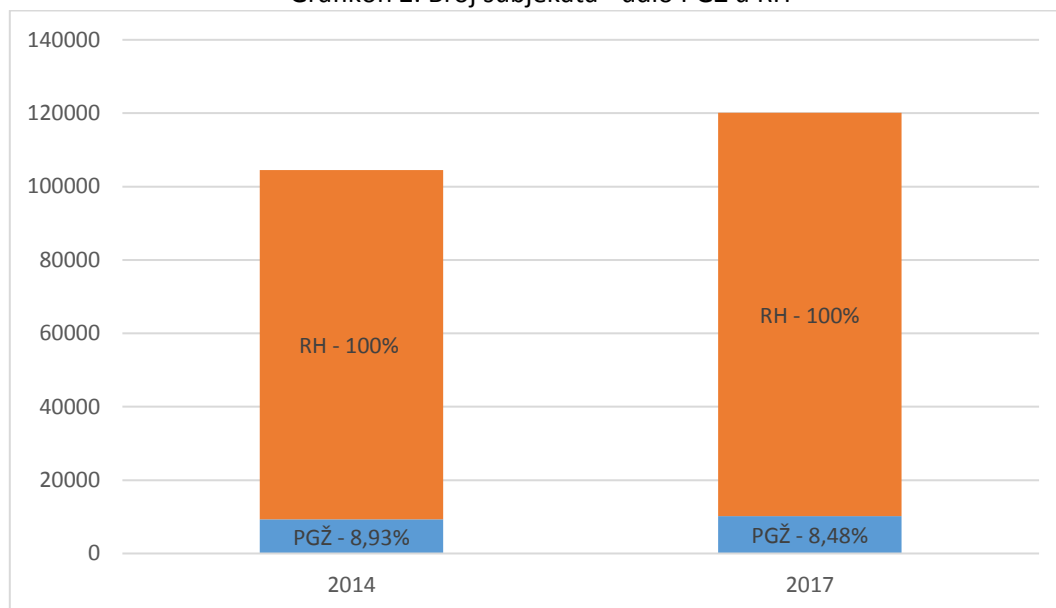

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

U ukupnom broju subjekata Republike Hrvatske (104.470), PGŽ tijekom 2014. godine sudjeluje sa 8,93%, dok u 2017. godini u ukupnom broju subjekata RH (120.081) sudjeluje sa 8,48%.

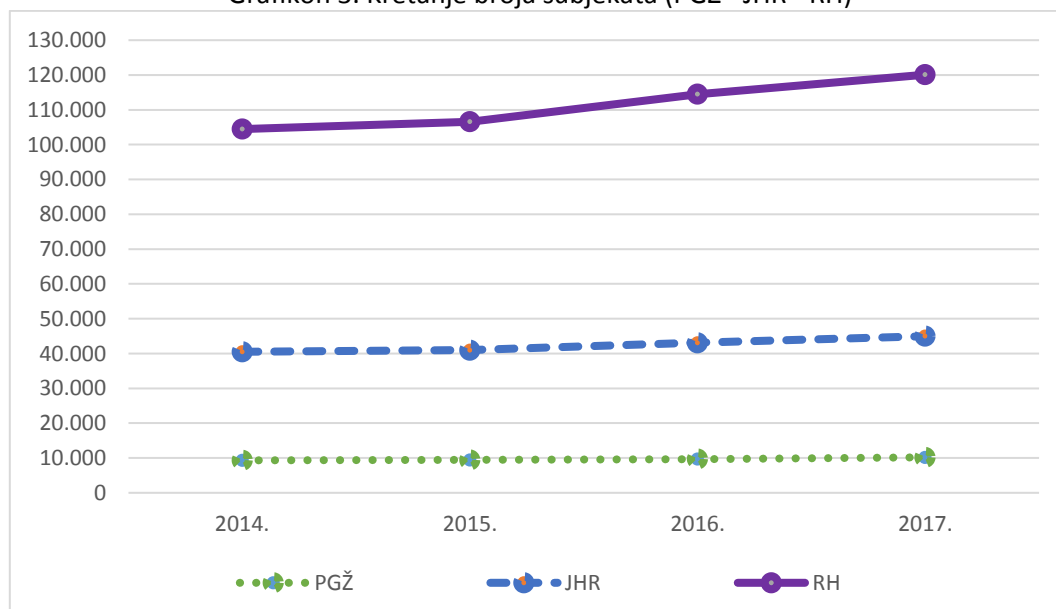
Grafikon 2. Broj subjekata - udio PGŽ u RH

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Na svim razinama u promatranom razdoblju vidljiv je trend porasta broja subjekata, a najizraženiji je na razini RH. Tako se na razini PGŽ-a u promatranom razdoblju, broj subjekata povećavao u prosjeku 3% godišnje, na razini JHR prosječno 3,5% godišnje, dok se na razini RH povećavao prosječno 4,8% godišnje.

Grafikon 3. Kretanje broja subjekata (PGŽ - JHR - RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.1.2. Neto financijski rezultat

Sljedeći analizirani pokazatelj privlačnosti poduzetništva je ostvarenje neto financijskog rezultata. Tako je u razdoblju 2014. – 2017., na razini Primorsko-goranske županije u 2014. godini ostvaren pozitivan neto financijski rezultat u iznosu 377 milijuna kuna, u 2015. godini u iznosu od 731 milijuna kuna, u 2016. godini 1,2 milijarde kuna, dok je u 2017. godini neto financijski rezultat ostvaren u iznosu od 1,38 milijardi kuna. Na razini Jadranske Hrvatske, u 2014. godini ostvaren je pozitivan neto financijski rezultat u iznosu milijardu kuna, u 2015. godini u iznosu od 4,1 milijardi kuna, u 2016. godini je ostvaren rezultat od 4,3 milijarde kuna, dok je u 2017. godini ostvaren rezultat u iznosu od 4,07 milijardi kuna. Ostvareni neto financijski rezultat se kroz navedeno razdoblje i na razini Republike Hrvatske povećava, pa je tako u 2014. godini iznosio 9,7 milijardi kuna, u 2015. godini 17,1 milijardu kuna, u 2016. godini je zabilježen iznos u visini od 24 milijarde kuna, dok je u 2017.godini NFR iznosio oko 22 milijarde kuna.

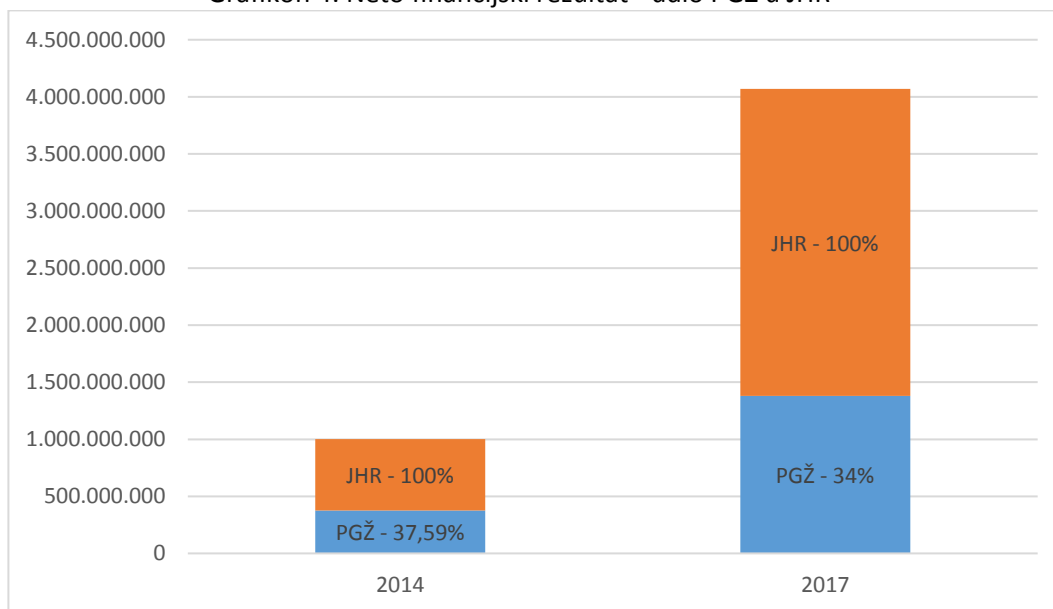
Tablica 2. Neto financijski rezultat

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	376.654.000	730.721.000	1.191.320.000	1.380.514.247
JHR	1.002.000.000	4.111.347.000	4.309.000.000	4.069.860.189
RH	9.754.000.000	17.139.504.000	24.035.000.000	21.885.497.000

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Tijekom 2014. godine neto financijski rezultat Primorsko-goranske županije sudjelovao je u ukupnom neto financijskom rezultatu Jadranske Hrvatske s 37,59% dok je u 2017. godini sudjelovao s oko 34%.

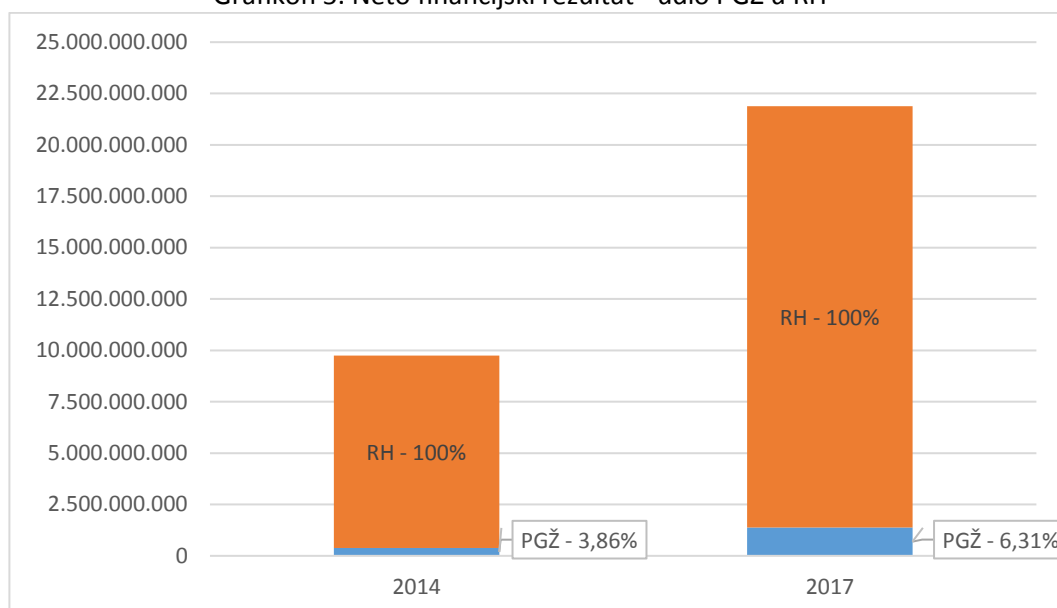
Grafikon 4. Neto financijski rezultat - udio PGŽ u JHR

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Primorsko-goranska županija je sa svojim neto financijskim rezultatom u ukupnom neto financijskom rezultatu Republike Hrvatske u 2014. godini sudjelovala s 3,86% dok je u 2017. godini u ukupnom neto financijskom rezultatu RH sudjelovala s 6,31%.

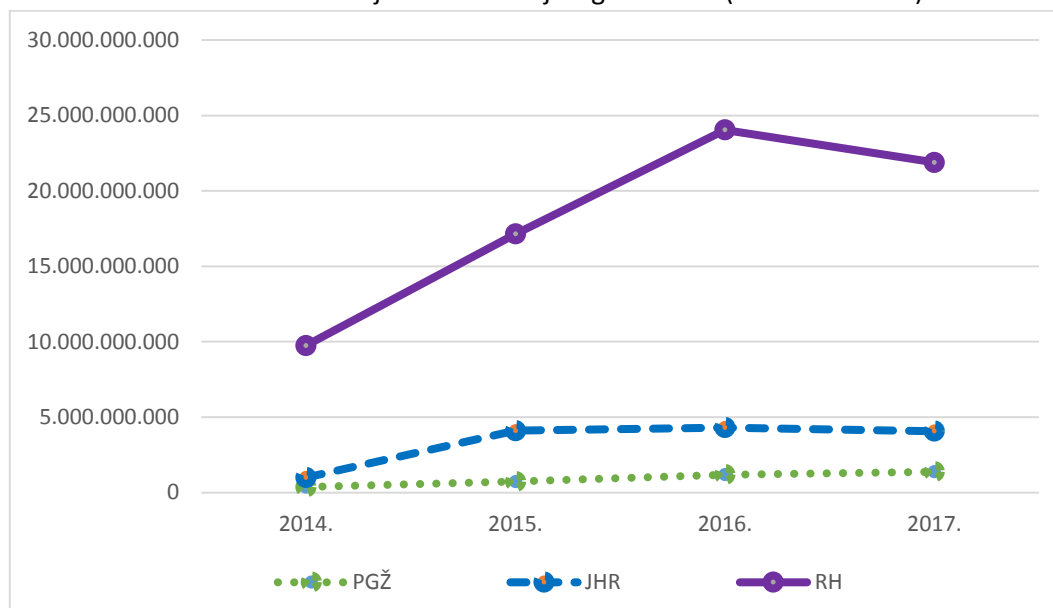
Grafikon 5. Neto financijski rezultat - udio PGŽ u RH

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

U promatranom razdoblju na sve tri razine vidljiv je porast neto financijskog rezultata. Tako je kroz promatrane četiri godine, na razini PGŽ-a, trend porasta neto financijskog rezultata u prosjeku iznosio oko 57,64% godišnje, na razini JHR čak 103,19% godišnje, dok je na razini RH bio najniži i iznosio je oko 35,66% godišnje. Trend porasta neto financijskog rezultata u JRH i RH posebno je bio izražen u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu. Naime u 2015. godini, je kako na razini JHR, tako i na razini RH došlo do znatnijeg rasta dobitaka u poslovanju onih poduzetnika koji su pozitivno poslovali, a u isto vrijeme i do znatnijeg smanjenja gubitaka u poslovanju onih poduzetnika koji su negativno poslovali. Tako su se gubitci u JHR smanjili za 15% dok je dobit porasla za 24%, a na razini RH je došlo do smanjenja gubitaka za 25% i do porasta dobiti za 3%. Na svim promatranim razinama dobit je rasla dok se gubitak smanjio na razini JHR i RH, a na razini PGŽ je ostao otprilike isti. Navedeno je uvjetovalo promjenu neto financijskog rezultata. Tijekom 2017. godine, u odnosu na prethodnu godinu, neto financijski rezultat pada i na razini JHR (za oko 5,5%) i na razini RH (za oko 9%), dok na razini PGŽ-a raste za oko 16%.

Grafikon 6. Kretanje neto financijskog rezultata (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.1.3. Pokazatelj odnosa ulaganja u dugotrajnu imovinu i prihoda koji se ostvaruju

Jedan od pokazatelja privlačnosti je i omjer investicija u dugotrajnu imovinu i ukupno ostvarenog prihoda. Prema stručnim krugovima, ulaganja u dugotrajnu imovinu trebaju pratiti srednji otpis imovine, te se ne bi smjela kretati ispod 5% prihoda ostvarenih na godišnjoj razini, a sve promatrano kroz vijek trajanja građevina od oko 20 godina, te vijek trajanja opreme od oko 10 godina. Investicije u novu dugotrajnu imovinu preduvjet su buduće proizvodnje, kako zamjene postojeće dugotrajne imovine da se održi proizvodnja na sadašnjoj razini, tako i ulaganja u povećanje proizvodnih kapaciteta. Na razini PGŽ-a omjer ulaganja u dugotrajnu imovinu i ostvarenih prihoda u 2014. godini iznosi 8,73%, u 2015. godini 7,67%, u 2016. godini 3,22%, a u 2017. godini 3,83%. Na razini JHR analizirani omjer u 2014. godini iznosi 7,79%, u 2015. godini 8,17%, u 2016. godini pada na 4,40% dok u 2017. godini iznosi 4,76%. Na razini RH omjer ulaganja DI i ostvarenih prihoda u 2014. godini iznosi 5,58%, u 2015. godini iznosi 6,01%, u 2016. godini pada na 3,72%, dok u 2017. godini iznosi 3,50%.

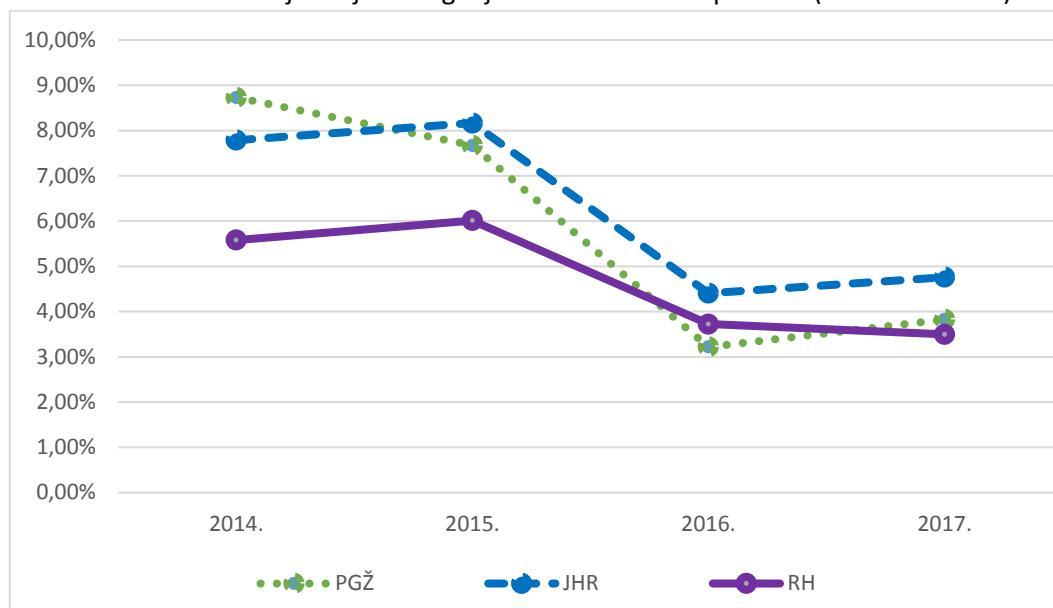
Tablica 3. Omjer ulaganja u DI i ostvarenih prihoda

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	8,73%	7,67%	3,22%	3,83%
JHR	7,79%	8,17%	4,40%	4,76%
RH	5,58%	6,01%	3,72%	3,50%

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Na promatranim razinama kroz promatrano razdoblje zabilježen je trend pada omjera ulaganja u dugotrajnu imovinu i ostvarenih prihoda. Na razini PGŽ-a promatrani omjer je u promatranom razdoblju pao u prosjeku za 17,07% godišnje, na razini JHR je u prosjeku pao za oko 11,05% godišnje, a na razini RH u prosjeku za oko 12,15% godišnje.

Grafikon 7. Kretanje omjera ulaganja u DI i ostvarenih prihoda (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.1.4. Broj poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika

Poslovni subjekti kao akteri gospodarskih aktivnosti u čijoj se zavisnosti nalaze mjerljivi pokazatelji gospodarskog stanja i sektorskog razvoja, predstavljaju najsnažniju polugu koja uvjetuje i karakterizira odnose i relacije u ukupnom pravnom prometu kao i njihove rezultate, a koji u toj međuovisnosti nose pozitivan ili negativan predznak gospodarskih kretanja. Iz toga su razloga u analizu privlačnosti poduzetništva uzeti i pokazatelji broja poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika, nadalje broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika, broj zaposlenih po poduzetniku kao i prosječne mjesečne neto plaće koje određuju privlačnost gospodarstva radnicima.

Na razini PGŽ-a u 2014. godini bilo je 38 poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika, u 2015. godini broj poduzetnika je narastao na 39, u 2016. godini ostaje isti, dok ih je u 2017. godini bilo 41. Na razini JHR je u 2014. godini bilo 34 poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika, u 2015. godini broj je ostao isti, u 2016. godini se povećao na 36 poduzetnika dok se u 2017. godini taj broj povećao na 38. Na razini RH je u 2014. godini bilo 29 poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika, u 2015. godini ih je bilo 30, u 2016. godini broj poduzetnika se povećao na 32, a u 2017. godini na 33.

Tablica 4. Broj poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika

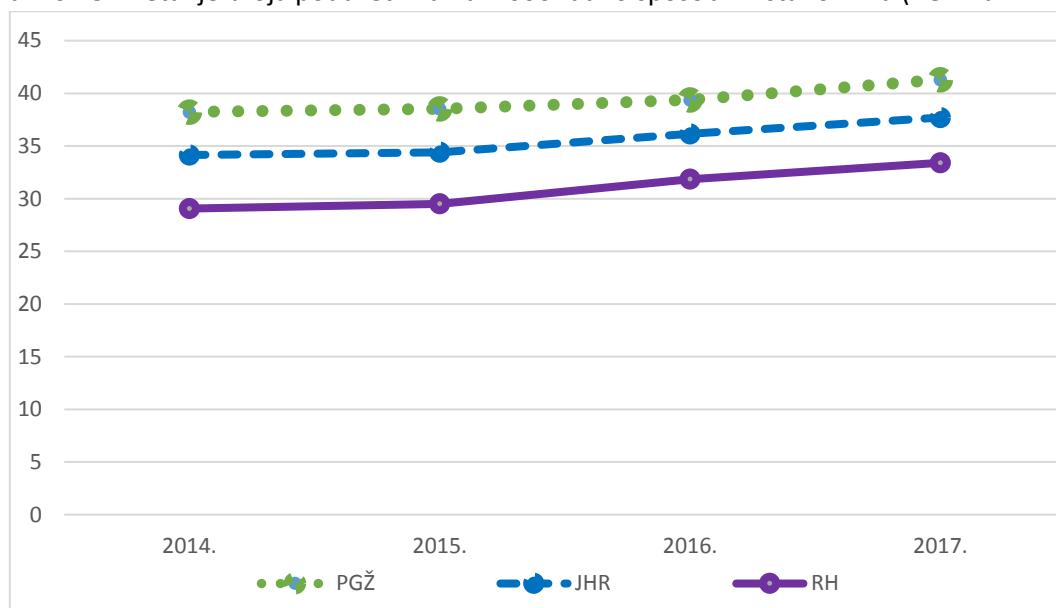
	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	38	39	39	41
JHR	34	34	36	38
RH	29	30	32	33

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Najveći broj poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika zabilježen je na razini PGŽ-a iako se taj broj u prosjeku kroz promatrano razdoblje nije puno promijenio. I na ostalim razinama je

trend rasta kroz promatrano razdoblje neznatan. Na razini JHR je zabilježen porast u prosjeku za oko 3,37% godišnje, dok je na razini RH zabilježen porast u prosjeku za oko 4,7% godišnje.

Grafikon 8. Kretanje broja poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.1.5. Broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika

Kao jedan od pokazatelja privlačnosti gospodarstva radnicima, uzet je broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika. Pa tako u 2014. godini na razini PGŽ-a broj zaposlenih kod poduzetnika iznosi 241, u 2015. godini iznosi 245, u 2016. godini broj poduzetnika ostaje isti, dok u 2017. godini raste na 250. Na razini JHR, taj broj u 2014. godini iznosi 193, u 2015. godini iznosi 195, u 2016. godini iznosi 202 zaposlenih, dok je u 2017. godini bilo 210 zaposlenih. Na razini RH broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika u 2014. godini iznosi 231, u 2015. godini je bilo 232 zaposlenih kod poduzetnika, u 2016. godini 237 zaposlenih, a u 2017. godini zabilježen je broj od 246 zaposlenih.

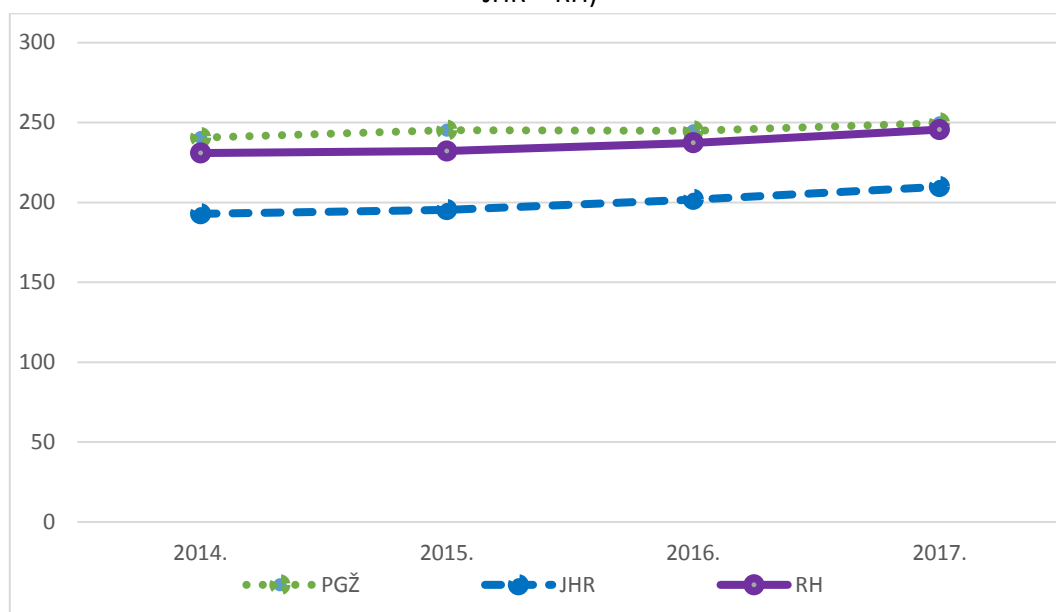
Tablica 5. Broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	241	245	245	250
JHR	193	195	202	210
RH	231	232	237	246

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Najveći broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika bilježi PGŽ kroz sve četiri promatrane godine. Najveći porast broja zaposlenih kod poduzetnika kroz promatrano razdoblje bilježi JHR u prosjeku 2,85% godišnje, dok je na ostalim razinama porast neznatan.

Grafikon 9. Kretanje broja zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.1.6. Broj zaposlenih po poduzetniku

Kod sljedećeg pokazatelja analizira se koliko zaposlenih dolazi na jednog poduzetnika. Na razini PGŽ-a u 2014. godini je na jednog poduzetnika dolazilo 6 zaposlenih, a taj broj se zadržao i tri naredne godine. Isti rezultati su zabilježeni i na razini JHR. Kroz promatrane četiri godine na jednog poduzetnika dolazilo je 6 zaposlenih. Na razini RH taj broj je ipak nešto veći pa tako je u 2014. godini na jednog poduzetnika dolazilo 8 zaposlenih, u 2015. godini broj zaposlenih po poduzetniku ostaje isti dok se u 2016. godini smanjio na 7 zaposlenih, a u 2017. godini je ostao na istoj razini.

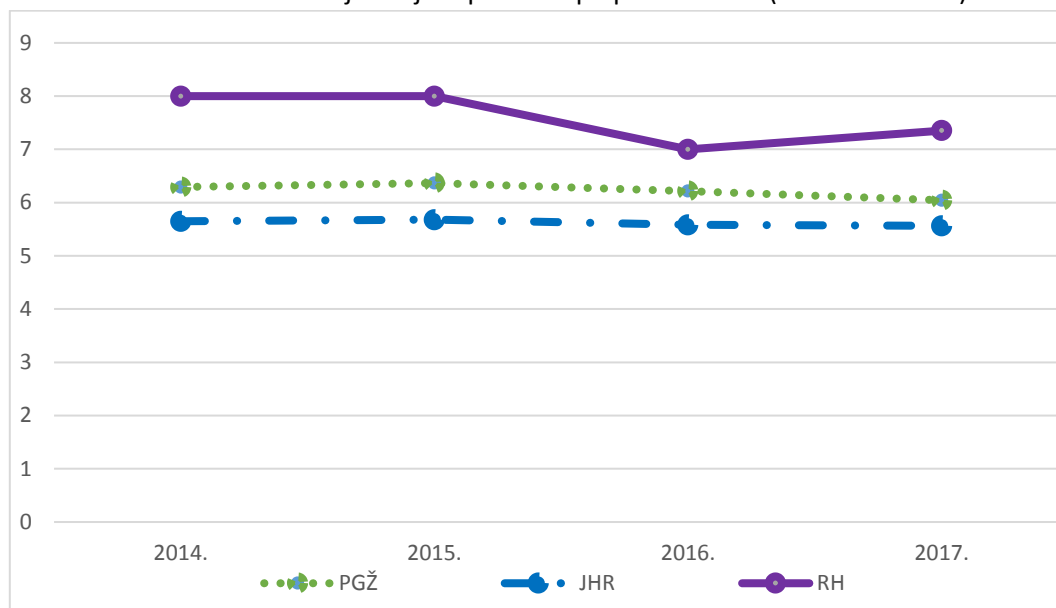
Tablica 6. Broj zaposlenih po poduzetniku

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	6	6	6	6
JHR	6	6	6	6
RH	8	8	7	7

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Na sve tri razine kroz promatrano razdoblje nije došlo do značajnih promjena, osim na razini RH u 2016. godini kad se broj zaposlenih koji dolaze na jednog poduzetnika smanjio na 7, a isti rezultat je zadržan i u 2017. godini.

Grafikon 10. Kretanje broja zaposlenih po poduzetniku (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.1.7. Prosječna mjesečna neto plaća

Prosječna mjesečna neto plaća kod poduzetnika na razini PGŽ-a je u 2014. godini iznosila 4.646 kuna, u 2015. godini 4.749 kuna, u 2016. godini iznosila je 5.032 kune, dok je u 2017. godini iznosila 5.126 kuna. Na razini JHR prosječna mjesečna neto plaća je u 2014. godini iznosila 4.574 kune, u 2015. godini iznosila 4.714 kuna, u 2016. godini 4.889 kuna dok je u 2017. godini iznosila 5.080 kuna. Na razini RH u 2014. godini prosječna mjesečna neto plaća kod poduzetnika iznosila je 4.878 kuna, u 2015. godini iznosila je 5.019 kuna, u 2016. godini 5.140 kuna, a u 2017. godini 5.372 kune.

Tablica 7. Prosječna mjesečna neto plaća

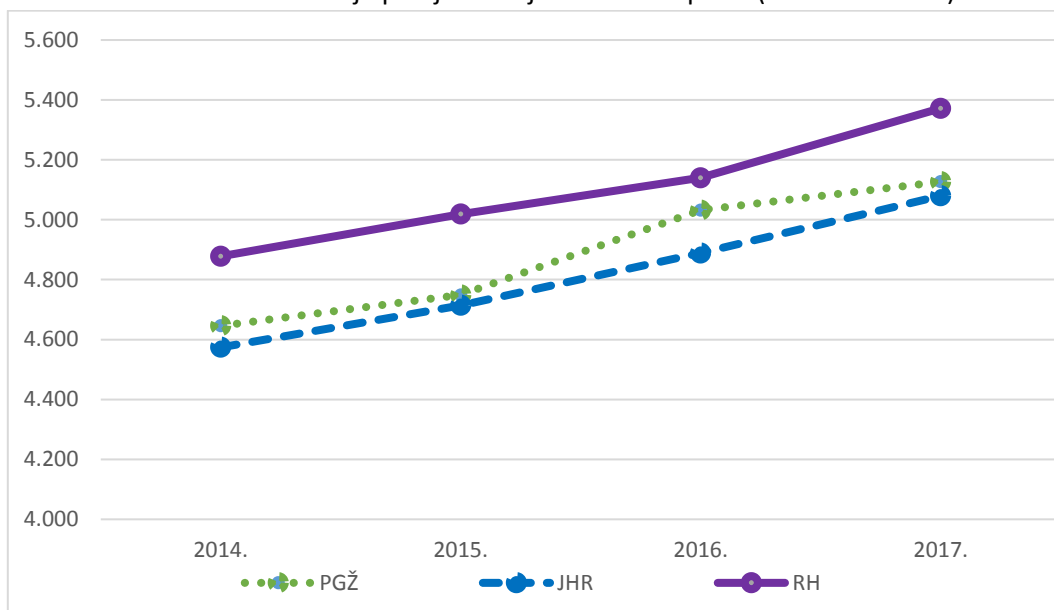
	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	4.646	4.749	5.032	5.126
JHR	4.574	4.714	4.889	5.080
RH	4.878	5.019	5.140	5.372

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Najveće prosječne mjesečne neto plaće kroz promatrano razdoblje ostvarene su na razini RH, zatim na razini PGŽ pa na razini JHR. Otprilike podjednak porast prosječne mjesečne neto plaće kroz promatrano razdoblje je zabilježen na razini PGŽ i na razini JHR i to u prosjeku za oko 3,5% godišnje, dok se na razini RH prosječna mjesečna neto plaća povećala u prosjeku za 3,3% godišnje.

Grafikon 11. Kretanje prosječne mjesečne neto plaće (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.2. POKAZATELJI POSLOVNE SPOSOBNOSTI PODUZETNIŠTVA

Prema raspoloživim podacima izrađeni su i određeni pokazatelji poslovne sposobnosti poduzetništva.

3.2.1. Udio izvoza u ukupnim prihodima

Primorsko – goranska županija je u 2014. godini imala 19,73% udjela izvoza u ukupnim prihodima, u 2015. godini 21,84%, u 2016. godini udio je iznosio 21,12%, a u 2017. godini 21,97%. Na razini Jadranske Hrvatske udio izvoza u ukupnim prihodima je iznosio 20,19% u 2014. godini, u 2015. godini iznosio je 20,67%, u 2016. godini 21,06%, a u 2017. godini 21,88%. Na razini Republike Hrvatske, udio izvoza u ukupnim prihodima 2014. godine iznosio je 17,14%, 2015. godine iznosio je 18,03%, 2016. godine 18,86%, a 2017. godine 20,32%.

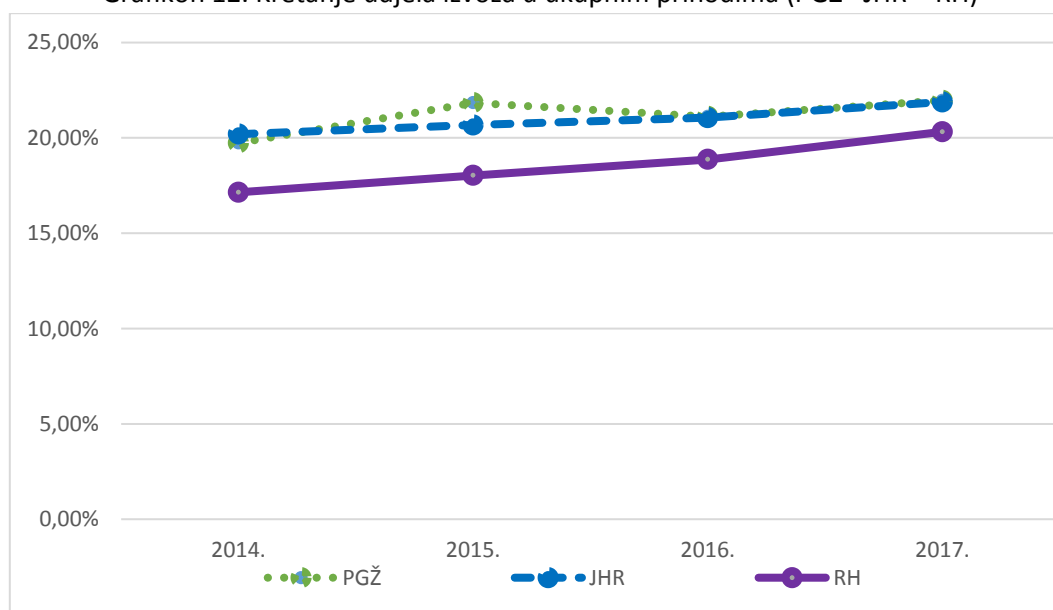
Tablica 8. Udio izvoza u ukupnim prihodima

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	19,73%	21,84%	21,12%	21,97%
JHR	20,19%	20,67%	21,06%	21,88%
RH	17,14%	18,03%	18,86%	20,32%

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Vidljivo je da su poduzeća na promatranim razinama izvozno orijentirana, a PGŽ ima najveći udio izvoza u ukupnim prihodima i to u svim promatranim godinama. U promatranom razdoblju, na razini PGŽ, udio izvoza u ukupnim prihodima se u prosjeku povećavao za oko 3,8% godišnje, na razini JHR za oko 2,7% godišnje, dok se na razini RH povećavao za oko 5,8% godišnje.

Grafikon 12. Kretanje udjela izvoza u ukupnim prihodima (PGŽ –JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.2.2. Ekonomičnost ukupnog poslovanja

Kao mjerilo uspješnosti poslovanja koje izražava odnos između ostvarenih učinaka i količine rada, predmeta rada, sredstava za rad i tuđih usluga potrebnih za njihovo ostvarenje uzima se ekonomičnost ukupnog poslovanja poduzeća. Tijekom promatranog razdoblja, ekonomičnost ukupnog poslovanja na razini PGŽ-a je na granici ekonomičnosti (oko 1). Tako je u 2014. godini ekonomičnost ukupnog poslovanja iznosila granično zadovoljavajućih 1,02, tijekom 2015. godine 1,03, tijekom 2016. godine se povećala na 1,05, a tijekom 2017. godine zadržan je rezultat iz prethodne godine. Ni na razini Jadranske Hrvatske pa ni na razini cijele Republike Hrvatske situacija nije pretjerano bolja. U Jadranskoj Hrvatskoj je ekonomičnost ukupnog poslovanja u 2014. godini iznosila granično zadovoljavajućih 1,02, u 2015. godini nešto viših, ali i dalje granično zadovoljavajućih 1,04, u 2016. godini je iznosila 1,04, a u 2017. godini također 1,04. Tijekom 2014. godine ekonomičnost ukupnog poslovanja na razini RH također je bila na granici ekonomičnosti i iznosila je 1,02, tijekom 2015. godine iznosila je 1,04, 2016. godine iznosila je 1,05, dok se tijekom 2017. godine spustila na 1,04.

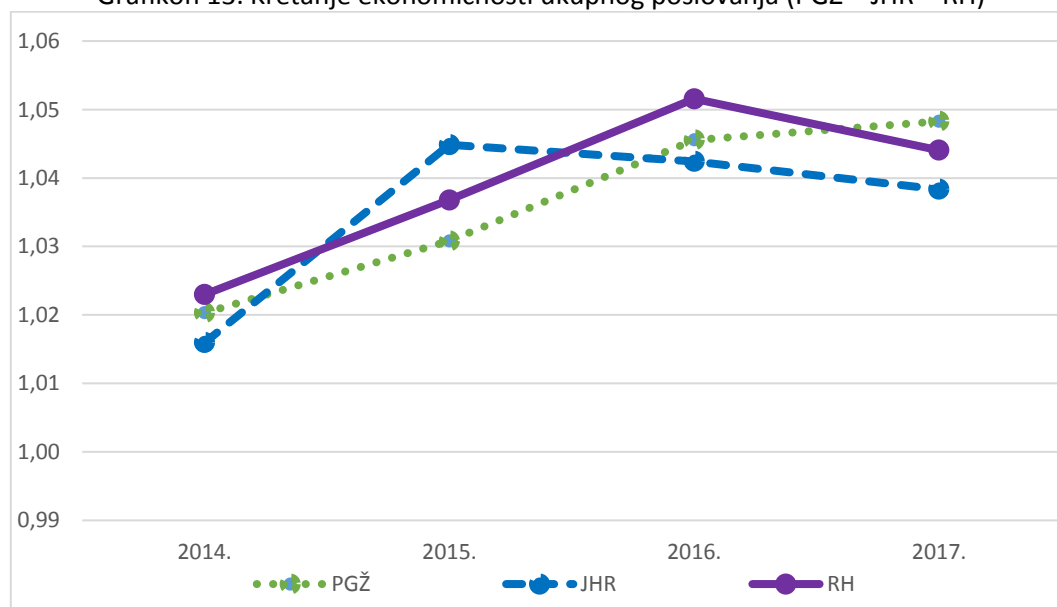
Tablica 9. Ekonomičnost ukupnog poslovanja

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	1,02	1,03	1,05	1,05
JHR	1,02	1,04	1,04	1,04
RH	1,02	1,04	1,05	1,04

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

U promatranom razdoblju, na sve tri razine, ekonomičnost ukupnog poslovanja se u prosjeku nije puno mijenjala. Tako je ekonomičnost ukupnog poslovanja na razini PGŽ-a u 2017. godini zadržala istu razinu kao i prethodne godine. Također, i na razini JHR je kroz posljednje tri godine na istoj razini. Na razini RH u 2017. godini pada u odnosu na prethodnu 2016. godinu.

Grafikon 13. Kretanje ekonomičnosti ukupnog poslovanja (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.2.3. Povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu

Broj zaposlenih se, na razini PGŽ-a, tijekom 2014. godine u odnosu na 2013. godinu povećao za 0,94%, tijekom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu, broj zaposlenih se povećao za 2,41%, tijekom 2016. godine za 0,29% u odnosu na prethodnu godinu, a tijekom 2017. godine u odnosu na 2016. godinu se povećao za 2,23%. Na razini JHR, tijekom 2014. godine, a u odnosu na 2013. godinu, broj zaposlenih se povećao za 0,75% dok se tijekom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu, broj zaposlenih povećao za 1,77%. Tijekom 2016. godine, u odnosu na 2015. godinu, broj zaposlenih se povećao za 3,29%, a u 2017. godini broj zaposlenih se, u odnosu na prethodnu godinu, povećao za 4,03%. Na razini RH zaposlenost se u 2014. godini u odnosu na prethodnu 2013. godinu, smanjila za 0,1%, tijekom 2015. godine se u odnosu na 2014. godinu povećala za 1,02%, u 2016. se u odnosu na 2015. godinu povećala za 1,73%, dok se u 2017. godini u odnosu na prethodnu godinu povećala za 3,49%.

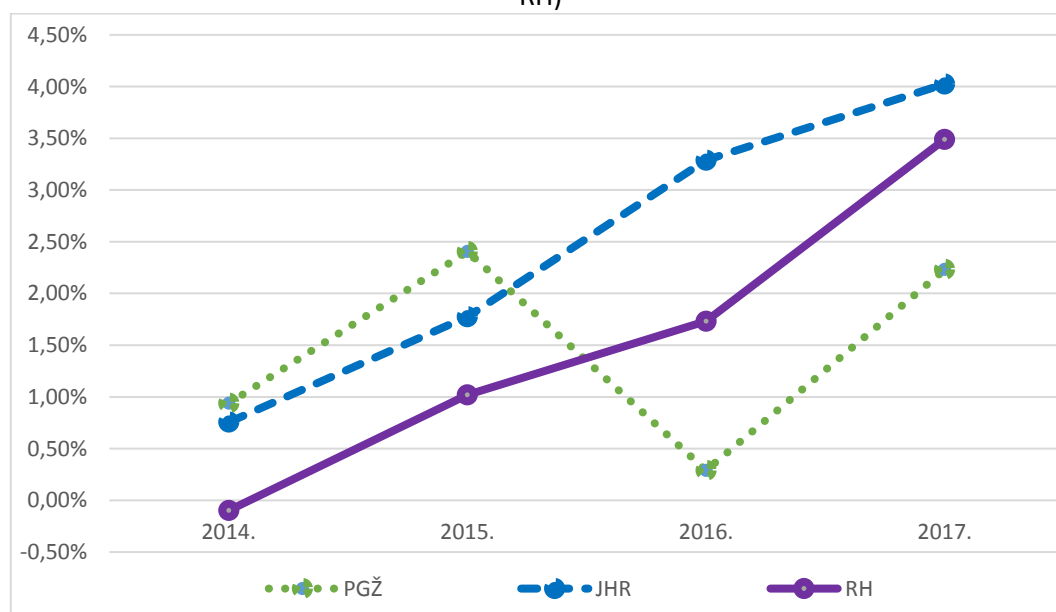
Tablica 10. Povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	0,94%	2,41%	0,29%	2,23%
JHR	0,75%	1,77%	3,29%	4,03%
RH	-0,10%	1,02%	1,73%	3,49%

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Tijekom promatranog razdoblja, broj zaposlenih se povećava, ali različitim intenzitetom. Na razini PGŽ-a, broj zaposlenih najviše je porastao tijekom 2015. godine. U 2016. godini raste, ali slabije, dok se 2017. godine rast povećava. Na razini JHR, najveće povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu, zabilježeno je tijekom 2017. godine. Također, i na razini RH najveće povećanje je zabilježeno u 2017. godine.

Grafikon 14. Kretanje razine povećanja broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.2.4. Produktivnost po zaposlenom

Produktivnost po zaposlenom na razini PGŽ-a tijekom 2014. godine iznosila je oko 552 tisuće kuna, tijekom 2015. godine iznosila je oko 579 tisuća kuna, tijekom 2016. godine oko 581 tisuću kuna, a tijekom 2017. godine iznosila je oko 621 tisuću kuna. Na razini JHR, produktivnost po zaposlenom tijekom 2014. godine iznosila je oko 560 tisuća kuna, u 2015. godini iznosila je oko 581 tisuću kuna, u 2016. godini oko 585 tisuća kuna dok je u 2017. iznosila oko 607 tisuća kuna. Tijekom 2014. godine, produktivnost po zaposlenom na razini RH je iznosila oko 745 tisuća kuna, tijekom 2015. godine iznosila je oko 763 tisuća kuna, tijekom 2016. godine oko 742 tisuće kuna, a tijekom 2017. godine oko 768 tisuća kuna.

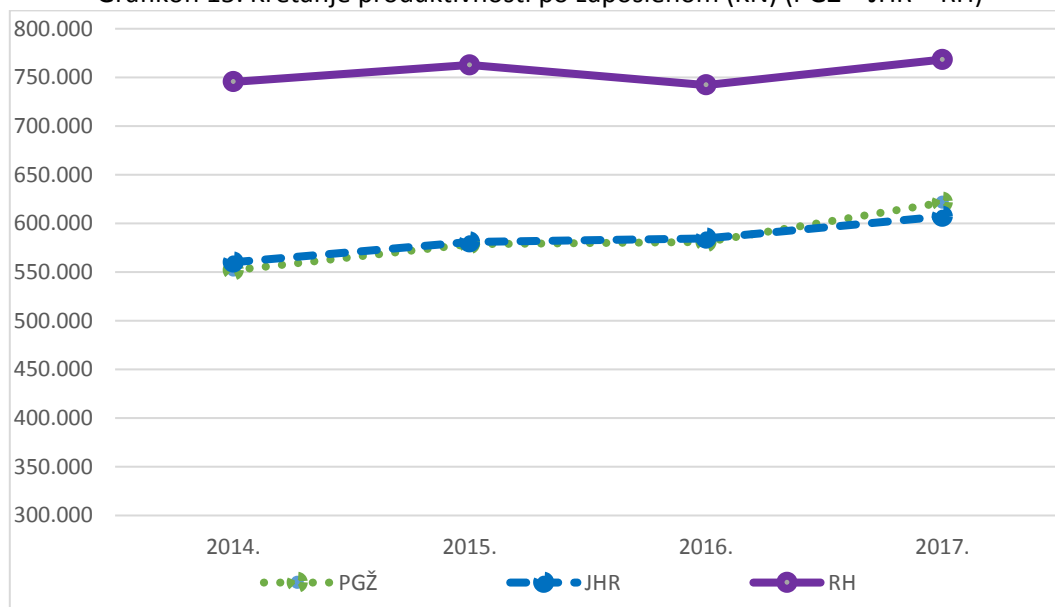
Tablica 11. Produktivnost po zaposlenom (KN)

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	551.946	578.700	580.831	621.493
JHR	560.128	580.899	584.626	607.140
RH	745.427	762.771	742.119	768.385

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Kroz promatrano razdoblje, na razini PGŽ-a, produktivnost po zaposlenom se u prosjeku povećavala za oko 4% godišnje. Na razini JHR produktivnost po zaposlenom se u prosjeku povećavala u prosjeku za oko 2,7% godišnje, dok se na razini RH smanjila u prosjeku za oko 1% godišnje. Najveća razina produktivnosti po zaposlenom kroz promatrano razdoblje zabilježena je na razini RH, zatim na razini Jadranske Hrvatske pa na razini PGŽ-a, s time da je produktivnost po zaposlenom tijekom 2017. godine na većoj razini nego na razini JHR.

Grafikon 15. Kretanje produktivnosti po zaposlenom (KN) (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.2.5. Ulaganje po zaposlenom

Vrijednost ulaganja po zaposlenom za Primorsko-goransku županiju u 2014. godini iznosi oko 48,8 tisuća kuna, u 2015. godini iznosi oko 44,4 tisuća kuna, u 2016. godini iznosi oko 18,7 tisuća kuna, dok u 2017. iznosi 23,8 tisuća kuna. Na razini JHR u 2014. godini ulaganje po zaposlenom iznosi oko 43,6 tisuća kuna, u 2015. godini iznosi 47,4 tisuća kuna, u 2016. godini iznosi 25,8 tisuća kuna, a u 2017. godini iznosi oko 28,9 tisuća kuna. U 2014. godini vrijednost ulaganja po zaposlenom na razini RH iznosi oko 41,6 tisuća kuna, u 2015. godini iznosi oko 45,8 tisuća kuna, u 2016. godini iznosi oko 128,5 tisuća kuna, a u 2017. godini iznosi oko 26,9 tisuća kuna.

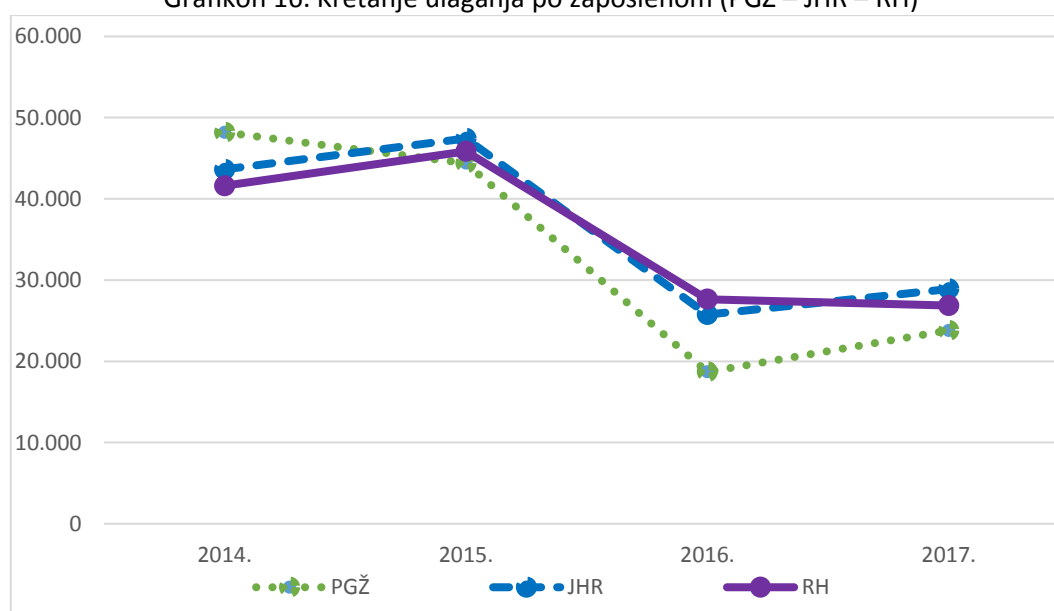
Tablica 12. Ulaganje po zaposlenom

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	48.186	44.384	18.686	23.792
JHR	43.622	47.436	25.752	28.894
RH	41.606	45.845	27.633	26.870

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Kroz promatrano razdoblje, na razini Primorsko-goranske županije se od 2014. godine bilježi pad ulaganja po zaposlenom u prosjeku za oko 21,93% godišnje, no u 2017. godini dolazi do porasta u odnosu na prethodnu godinu za oko 27,33%. Na razini JHR promatrani pokazatelj u promatranom razdoblju raste tijekom 2015. godine, ali tijekom 2016. godine pada za oko 46%. Na razini RH, vrijednost ulaganja po zaposlenom od 2015. godine poprima opadajući trend koji se nastavlja i u 2017. godini.

Grafikon 16. Kretanje ulaganja po zaposlenom (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

3.2.6. Neto profitna marža

Vrijednost neto profitne marže pokazuje koliki postotak prihoda poduzetništvu ostaje kao dobitak. Tako je u 2014. godini, na razini Primorsko-goranske županije, neto profitna marža iznosila 1,16%, u 2015. godini 2,10%, u 2016. godini je iznosila 3,40%, a u 2017. godini 3,61%. Na razini JHR, neto profitna marža je u 2014. godini iznosila 0,78%, u 2015. godini 3,04%, u 2016. godini 3,06% dok je u 2017. godini iznosila 2,68%. Neto profitna marža je na razini RH u 2014. godini iznosila 1,58%, u 2015. godini 2,68%, u 2016. godini 3,80%, a u 2017. godini je iznosila 3,23%.

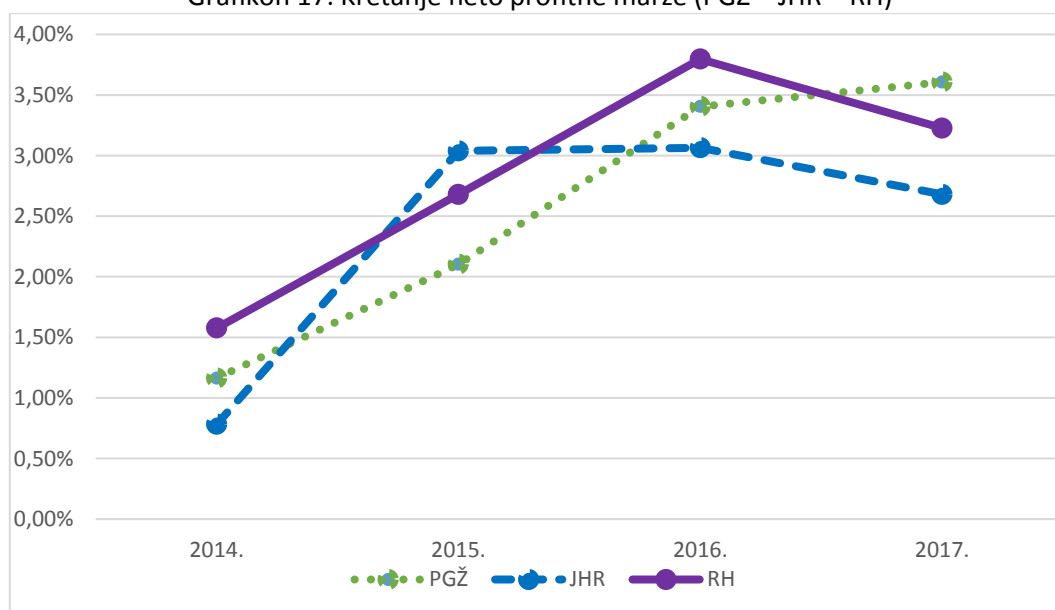
Tablica 13. Neto profitna marža

	2014.	2015.	2016.	2017.
PGŽ	1,16%	2,10%	3,40%	3,61%
JHR	0,78%	3,04%	3,06%	2,68%
RH	1,58%	2,68%	3,80%	3,23%

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

Kroz promatrano razdoblje, neto profitna marža se na razini Primorsko-goranske županije povećavala u prosjeku za oko 49,5% godišnje, na razini Jadranske Hrvatske povećavala se u prosjeku za oko 92,3% dok se na razini Republike Hrvatske u prosjeku povećavala za oko 32,2% godišnje.

Grafikon 17. Kretanje neto profitne marže (PGŽ – JHR – RH)

Izvor: izrada autora prema podacima FINA-e, registar godišnjih financijskih izvještaja

4. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Na temelju standardiziranih pokazatelja iz financijskih izvješća koje obrađuje FINA, podataka DZS-a i podataka kojima raspolaže ovaj ured iz prijašnjih istraživanja, izvedeni su određeni pokazatelji privlačnosti i pokazatelji poslovne sposobnosti poduzetnika na nivou Primorsko-goranske županije, Jadranske Hrvatske i Republike Hrvatske.

Izvedeni pokazatelji privlačnosti i poslovne sposobnosti uključuju pokazatelje kao što su: neto financijski rezultat, pokazatelj odnosa ulaganja u dugotrajnu imovinu i prihoda koji se ostvaruju, ekonomičnost ukupnog poslovanja, produktivnost po zaposlenom i drugi i kao takvi mogu se prihvatiti i dalje primjenjivati pri sastavljanju analiza stanja poduzetništva Primorsko-goranske županije.

Usporedbom broja subjekata Primorsko-goranske županije unutar ukupnog broja subjekata Jadranske Hrvatske i Republike Hrvatske tijekom 2014. godine s istim podacima iz 2017. godine, a sukladno smanjenju broja subjekata, vidljivo je smanjenje udjela broja subjekata unutar promatranih razina. Neto financijski rezultat na razini Primorsko-goranske županije je također stavljen u odnos s neto financijskim rezultatom na razini Jadranske Hrvatske i na razini Republike Hrvatske. Tako tijekom 2014. godine broj subjekata na razini PGŽ-a, koji u ukupnom broju subjekata Jadranske Hrvatske čine oko 23,02%, u neto financijskom rezultatu sudjeluju s oko 37,59%, te u ukupnom broju subjekata Republike Hrvatske čine oko 8,93% i sudjeluju u neto financijskom rezultatu s oko 3,86%. U 2017. godini broj subjekata na razini PGŽ-a, koji u ukupnom broju subjekata Jadranske Hrvatske čine oko 22,66%, u neto financijskom rezultatu sudjeluju s oko 34%, te u ukupnom broju subjekata Republike Hrvatske čine oko 8,48% i sudjeluju u neto financijskom rezultatu sa oko 6,31%.

Nadlaze, tijekom 2014. godine omjer ulaganja u dugotrajnu imovinu, koja je preduvjet za buduće poslovanje, ali i zadržavanje sadašnje razine proizvodnje, i ostvarenih prihoda bio je najveći na razini Primorsko-goranske županije, no s godinama taj omjer nažalost opada. Najveći pad zabilježen je tijekom 2016. godine kad se omjer ulaganja u dugotrajnu imovinu u prosjeku na sve tri promatrane razine spustio za oko 44%. U 2017. godini zabilježen je tek neznatan rast omjera ulaganja u dugotrajnu imovinu.

Vanjskotrgovinska razmjena iznimno je bitna za podizanje konkurentnosti poduzetništva. Iz danih pokazatelja vidljivo je kako kroz čitavo promatrano razdoblje Primorsko-goranska županija ima viši udio izvoza u ukupnim prihodima od prosjeka Jadranske Hrvatske i od prosjeka Republike Hrvatske.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja, koja bi trebala biti što viša, kroz promatrano je razdoblje u sve tri promatrane razine granično prihvatljiva. Iako su u ovoj kategoriji ostvareni slabi rezultati na sve tri promatrane razine, valja istaknuti da je tijekom 2017. godine najbolji rezultat ostvaren na razini Primorsko-goranske županije.

Tijekom 2014. i 2015. godine, ulaganje po zaposlenom u najvećem postotku je bilo zabilježeno na razini Primorsko-goranske županije do 2016. godine kada pada ispod prosjeka Jadranske Hrvatske i prosjeka Republike Hrvatske. Tijekom 2017. godine ulaganje po zaposlenom blago raste na sve tri razine, no ulaganje na razini Primorsko-goranske županije ostaje i dalje ispod prosjeka Jadranske Hrvatske i Republike Hrvatske.

Produktivnost po zaposlenom radniku, kroz promatrano razdoblje na sve tri razine raste, a u prosjeku je na godišnjoj razini najviše porasla na razini Primorsko-goranske županije. Do 2017. godine

produktivnost po zaposlenom u Primorsko-goranskoj županiji poprima gotovo iste vrijednosti kao produktivnost po zaposlenom u Jadranskoj Hrvatskoj.

Na razini Primorsko-goranske županije, vrijednost neto profitne marže kroz čitavo promatrano razdoblje raste, te je u 2017. godini viša od prosjeka i na razini Jadranske Hrvatske i na razini Republike Hrvatske.

Promatrajući vrijednosti svih analiziranih pokazatelja (porast broja subjekata i broja zaposlenih, porast neto financijskog rezultata, niži udio investicija, porast udjela izvoza, nisku ekonomičnost poslovanja, nisku produktivnost po zaposlenom, plaće ispod državnog prosjeka) možemo zaključiti da poduzetništvo u Primorsko-goranskoj županiji većim dijelom čine radno - intenzivne, prerađivačke i trgovačke djelatnosti koje stvaraju proizvode niže dodane vrijednosti.

No, tu je bitno naglasiti da pokazatelji u Usporednoj analizi obuhvaćaju sve subjekte koji posluju na promatranom usporednom teritoriju, tako da mali broj velikih subjekata na teritoriju Primorsko-goranske županije bitno utječe sa svojim rezultatima na pokazatelje poslovanja cjelokupnog poduzetništva Primorsko-goranske županije. Naime, ukoliko se međusobno usporede ova Usporedna analiza poslovanja poduzetništva Primorsko-goranske županije, Jadranske Hrvatske i Republike Hrvatske u 2017. godini i Strukturna analiza uspješnosti malog i srednjeg poduzetništva Primorsko-goranske županije 2013.-2017. koju je također izradio ovaj ured, uočiti ćemo da su rezultati za malo i srednje poduzetništvo Primorsko-goranske županije znatnije bolji od rezultata cjelokupnog poduzetništva Primorsko-goranske županije. Razlog tome su dakle rezultati analiziranih pokazatelja velikih poduzetnika u Primorsko-goranskoj županiji koji su niži od istovrsnih pokazatelja malog i srednjeg poduzetništva Županije.

Rezultati analize, promatrani samo na razini 2017. godine, kao zadnje analizirane godine, pokazuju da Primorsko-goranska županija od ukupno 13 promatranih pokazatelja bolja ostvarenja iskazuje u njih 6: Neto financijski rezultat, Broj poduzetnika na 1.000 radno sposobnog stanovništva, Broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnog stanovništva, Udio izvoza u ukupnim prihodima, Ekonomičnost ukupnog poslovanja, te Neto profitna marža, a podjednaka ili lošija u ostalih 7 pokazatelja.

Od boljih pokazatelja na razini PGŽ naglasak se daje na njih 4 :

- Neto financijski rezultat: tijekom 2017. godine NFR Primorsko-goranske županije je porastao za oko 16%, dok je i na razini Jadranske Hrvatske i na razini Republike Hrvatske zabilježen pad;
- Broj poduzetnika na 1.000 radno sposobnog stanovništva: s 41 poduzetnikom Primorsko-goranska županija prednjači u odnosu na Jadransku Hrvatsku koja ima 38 poduzetnika, te Republike Hrvatske koja ima 33 poduzetnika;
- Broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnog stanovništva: s 250 zaposlenih Primorsko-goranska županija je bolja od Jadranske Hrvatske koja ima 210 zaposlenih te od Republike Hrvatske koja ima 246 zaposlenih;
- Udio izvoza u ukupnim prihodima: s udjelom izvoza u ukupnim prihodima od 21,97%, Primorsko-goranska županija u boljem je položaju od Jadranske Hrvatske s udjelom od 21,88%, te od Republike Hrvatske s 20,32%;

Od lošijih pokazatelja na razini PGŽ naglasak se daje na njih 2 :

- Pokazatelj odnosa ulaganja u dugotrajnu imovinu i prihoda koji se ostvaruju: tijekom promatranog razdoblja pokazatelj odnosa ulaganja u dugotrajnu imovinu i prihoda koji se

- ostvaruju, u Primorsko-goranskoj županiji opada u prosjeku za oko 17% godišnje, u Republici Hrvatskoj u prosjeku za oko 12,5% godišnje, te u Jadranskoj Hrvatskoj za oko 11,05% godišnje;
- Ulaganje po zaposlenom: u prosjeku se po zaposlenom najmanje ulaže na razini Primorsko-goranske županije s iznosom ulaganja od 23.792 kn, slijedi razina Republike Hrvatske s iznosom ulaganja od 26.870 kn, te Jadranska Hrvatska s ulaganjem u iznosu od 28.894 kn.

Nakon ekonomske krize koja je trajala 7 godina, u posljednje se 3 godine nazire poboljšanje stanja gospodarstva kako Primorsko-goranske županije, tako i Jadranske Hrvatske i Republike Hrvatske općenito. Iskazani pokazatelji i pozitivni trendovi imaju i određena ograničenja, te toga treba biti svjestan, jer dobri rezultati i pokazatelji ne znače nužno da je poslovanje poduzetništva u potpunosti zadovoljavajuće. Pokazatelji imaju određeni indikativni učinak, no ipak važno je razumjeti da pozitivni rezultati indiciraju određene pozitivne trendove. Rezultati poslovanja poduzetništva na promatranim razinama iskazuju relativno dobre indikatore pozitivnih kretanja i trendove, te unatoč tome što nisu dovoljan uvjet da se stanje ocijeni potpuno zadovoljavajućim, sa velikom dozom sigurnosti se može govoriti o pozitivnim trendovima u poslovanju poduzetništva Primorsko-goranske županije, Jadranske Hrvatske te Republike Hrvatske.

Popis tablica:

Tablica 1. Broj subjekata.....	6
Tablica 2. Neto financijski rezultat	8
Tablica 3. Omjer ulaganja u DI i ostvarenih prihoda	10
Tablica 4. Broj poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika	11
Tablica 5. Broj zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika	12
Tablica 6. Broj zaposlenih po poduzetniku.....	13
Tablica 7. Prosječna mjesečna neto plaća.....	14
Tablica 8. Udio izvoza u ukupnim prihodima	16
Tablica 9. Ekonomičnost ukupnog poslovanja	17
Tablica 10. Povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu	18
Tablica 11. Produktivnost po zaposlenom (KN)	19
Tablica 12. Ulaganje po zaposlenom	20
Tablica 13. Neto profitna marža	21

Popis grafikona:

Grafikon 1. Broj subjekata - udio PGŽ u JHR.....	6
Grafikon 2. Broj subjekata - udio PGŽ u RH.....	7
Grafikon 3. Kretanje broja subjekata (PGŽ - JHR - RH)	7
Grafikon 4. Neto financijski rezultat - udio PGŽ u JHR	8
Grafikon 5. Neto financijski rezultat - udio PGŽ u RH.....	9
Grafikon 6. Kretanje neto financijskog rezultata (PGŽ – JHR – RH).....	10
Grafikon 7. Kretanje omjera ulaganja u DI i ostvarenih prihoda (PGŽ – JHR – RH).....	11
Grafikon 8. Kretanje broja poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika (PGŽ – JHR – RH).....	12
Grafikon 9. Kretanje broja zaposlenih kod poduzetnika na 1.000 radno sposobnih stanovnika (PGŽ – JHR – RH)	13
Grafikon 10. Kretanje broja zaposlenih po poduzetniku (PGŽ – JHR – RH).....	14
Grafikon 11. Kretanje prosječne mjesečne neto plaće (PGŽ – JHR – RH)	15
Grafikon 12. Kretanje udjela izvoza u ukupnim prihodima (PGŽ –JHR – RH)	16
Grafikon 13. Kretanje ekonomičnosti ukupnog poslovanja (PGŽ – JHR – RH)	17
Grafikon 14. Kretanje razine povećanja broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu (PGŽ – JHR – RH)	18
Grafikon 15. Kretanje produktivnosti po zaposlenom (KN) (PGŽ – JHR – RH)	19
Grafikon 16. Kretanje ulaganja po zaposlenom (PGŽ – JHR – RH)	20
Grafikon 17. Kretanje neto profitne marže (PGŽ – JHR – RH)	21